

Man tager hvad man haver...

Knappe ressurser og lite tilgang på utstyr har alltid inspirert folk til å gjøre det beste ut av det man har for hånden. Slik fikk man en protese laget fra papp (Tidsskr Nor Lægeforen 1918; 38: 51–2).

Meddelelse fra kysthospitalet ved Fredriksværn. En praktisk protese.

Av Carl Einar Isachsen, stud.med., assistentlæge.

Da det muligens kan ha interesse for «Tidsskriftet»s lesere, skal jeg referere en del forsøk, jeg efter anmodning av overlæge Sundt har gjort med en meget hændig og fremfor alt billig protese, nemlig dr. Svindts pappben.

Ideen er hentet fra et referat i dansk «Hospitalstidende» nr. 17 d. a. av et foredrag professor Tscherning holdt i Det medicinske selskab, Kjøbenhavn, om et besøk i Frankrike under krigen.

I dette beskriver han blandt andet kort en protese, som overlæge Svindt ved det danske hospital i Paris anvendte til sine patienter.

Da jeg ikke har havt anledning til at se noget eksemplar av denne protese og heller ikke har havt noget fotografi av den, kan det hændte, at den, jeg har laget, ikke i et og alt stemmer overens med hans. Principet er dog det samme ved begge.

Med velvillig assistance av hospitalets vaktmester, Naas, laget jeg protesen paa følgende maate:

Av en plate solid bokbinderpap skar jeg ut et stykke, hvis øverste kant var 1 1/2 à 2 cm. længere end omkredsen av den tykkeste del av stumpen, hvorom den skal slutte. Den nederste kant gjordes noget smalere. Stykket deltes saa langsefter paa midten og delene lagdes i bløt saa længe, at de kunde bøies sammen.

Efterat dette var skedd, saa randene passet nøiagtig til hverandre, omvikledes de med et par stivelsesbind.

Det hele fik saaledes form av en ret avkortet kegle eller et kræmmerhus, hvor spissen var borte.

Ned i den smaleste ende av «kræmmerhuset» drev vi en konisk tap, hvorigjennem førte en stok, som patienten skulde gaa paa. Tappen limedes godt til pappens indside.

Stokken fæstedes med en skrue og kunde flyttes op og ned efter behag, og benet saaledes forkortes og forlænges.

Den nedre ende av stokken forsyntes med en kautschuktalon. For at proteserne ikke skulde falde for meget i øinene, maltes de sorte nedentil.

Efterat de var forsynt med passende sæler, var de færdige til at tages i bruk.

Det tok et par dage at faa dem færdig, maling og tørring iberegnet. De viste sig meget praktiske i bruk.

I det ene tilfælde, hvor patienten hadde sit knæledd i behold, kunde hun allerede efter et par dages bruk lægge krykkerne bort og gaa med ubetydelig halten.

I et andet tilfælde gik den i uttalt grad nervøse patient ikke saa bra til at begynde med paa grund av ængstelse for at falde, men ogsaa hun lærte snart at gaa uten krykker, og endelig i et tredje tilfælde – ogsaa som det sistnævnte efter amputatio femoris – var patienten straks saa fortrolig med sin protese, at han allerede et par dage efterat han hadde faat den kunde bevæge sig frit omkring og hjemsendes.

Den praktiske betydning av denne protese ligger foruten i det, at den er billig og let at lage, ogsaa deri, at den saa at si kan vokse med patienten – idet stylten kan skrues ned i tappen. Den egner sig derfor særlig for barn, indtil de senere kan faa en mere elegant protese. Den er desuten praktisk som en «transportprotese» til bandagisten.

Kysthospitalet ved Fredriksværn, august 1917.